De ideale greenkeeper?

De ideale greenkeeper houdt zich bezig met de uitvoerende taken op de golfbaan. Daarbij begeleidt hij de aankomend greenkeeper in het werk. De werkzaamheden zijn grotendeels routinematig en vereisen een goede vaktechnische kennis. Het functieniveau van de greenkeeper sluit aan bij het niveau van de vakfunctionaris. Een vakfunctionaris is verantwoordelijk voor de uitvoering van het eigen takenpakket en moet zich daarvoor ook tegenover collega's kunnen verantwoorden (niet-hiërarchisch). Daarnaast draagt deze uitdrukkelijk een hiërarchische verantwoordelijkheid: de greenkeeper controleert en begeleidt het toepassen van geautomatiseerde routines en het toepassen van standaardprocedures die door aankomend greenkeepers uitgevoerd worden.

Auteur: Margot van de Oord en Ernst Bos

De ideale hoofdgreenkeeper is de persoon die verantwoordelijk is voor het totale beheer van de golfbaan, bospercelen, de vijvers, de waterlopen en de oefengebieden. De hoofdgreenkeeper is in staat het onderhoud op de baan, het machinepark en het personeel te managen. Hij of zij is in staat processen aan te sturen. Naast het aansturen van het werk is de hoofdgreenkeeper de opleider van de greenkeepers en assistent hoofd greenkeeper op de baan. Hij stimuleert ideeën van zijn greenkeepers en motiveert hen in hun werk. Bovendien moet deze functiebekleder een goede gesprekspartner zijn van de baancommissaris. De ideale hoofdgreenkeeper is sociaal vaardig en vormt de spil tussen greenkeepers en baancommissie/ bestuur. Ook is hij in de praktijk in veel gevallen aanspreekpunt voor het publiek.

Beide functionarissen zijn goed geschoold en nemen regelmatig kennis van nieuwe ontwikkelingen, via vakliteratuur, lezingen, demonstraties en bijscholingsdagen, zowel vaktechnisch als ook op sociaal of juridisch gebied. Zij kunnen bepalen of ontwikkelingen functioneel zijn, toepasbaar zijn op eigen baan en kunnen externe adviezen op waarde beoordelen, zij zijn (positief) kritisch, communicatief vaardig en weten hoe zichzelf te presenteren.

Een leven lang leren

Bovenstaande ontwikkelingen vereisen een up-to-date geschoolde (hoofd-)greenkeeper, die blijft leren en zichzelf verder ontwikkelen, ook na het behalen van zijn greenkeeperdiploma. Dit betekent dat opleidingen in de toekomst zullen bestaan uit een min of meer doorlopende opleidingslijn die alle niveaus bestrijkt, van aankomend greenkeeper tot en met baanmanager. Voor elke opleiding geldt dat de lijn uit een bepaald aantal verplichte inhoudelijke modulen bestaat en wordt afgesloten met een complexe eindtoets, waarmee wordt vastgesteld of de vereiste competenties zijn behaald.

Het lesgedeelte bestaat uit relatief korte inhoudelijk onderdelen/thema's, die in verschillende vormen worden aangeboden, waarbij afhankelijk van het niveau voor een meer of minder schoolse en sturende werkwijze wordt gekozen. Voor de lagere niveaus ligt de nadruk tijdens de lessen vooral op oefening van praktische vaardigheden en het eigen maken van de daarvoor benodigde inhoudelijke kennis in een meer gecontroleerde lesomgeving, vergelijkbaar met de huidige situatie. Voor de hogere niveaus zullen naast de reguliere lessen, sommige inhoudelijke componenten worden aangeboden in de vorm van lezingen, demonstraties e.d. Van deze cursisten wordt verwacht dat zij meer eigen verantwoordelijkheid nemen voor hun opleiding en dat zij meer zelfstandigheid aan de dag leggen bij het vergaren van informatie en het verwerken daarvan. Het leren op afstand en gebruik van informatie via internet zullen een steeds belangrijker rol gaan spelen, maar de gezamenlijke cursusbijeenkomsten zeker niet geheel vervangen. Ook kennis en werkervaringen van buiten de opleiding, de zogenaamde elders verworven competenties (EVC) kunnen meewegen. Een aantoonbare EVC zal kunnen leiden tot gedeeltelijke vrijstelling.

Toetsen en beoordelen

Voor elk niveau wordt een eindtoets afgenomen, waarin zoveel mogelijk de volledige competenties van het betreffende niveau worden gecombineerd. Kennis, inzicht en vaardigheden worden niet apart beoordeeld, maar in een allesomvattende toets. Waar mogelijk en zinvol sluiten toetsen aan bij de normen van het reguliere groene onderwijs, op voorwaarde dat minimaal aan de eisen vanuit de branche wordt voldaan. Naast de eindtoets wordt, vooral voor de hogere niveaus, aanvullend bewijsmateriaal voor eigen ontwikkeling gevraagd in de vorm van bewijzen van deelname, certificaten, getuigschriften en dergelijke. Hiermee kunnen studiepunten worden vergaard.

In een enkel geval zullen aanvullende toetsen of beoordelingen nodig zijn. Bijvoorbeeld als bepaalde onderdelen of deelcompetenties niet op andere wijze kunnen worden getoetst, of om het beginniveau vast te stellen. Daarnaast zullen toetsen gebruikt worden als oefening of zelfevaluatie van deelcompetenties. De competenties en de wijze van toetsen worden vastgesteld door of in overleg met de brancheorganisaties. Waar mogelijk en zinvol worden op basis van elders verworven competenties vrijstellingen verleend.

Portfolio

Een enkel diploma is in de toekomst niet meer genoeg en doet geen recht aan de ontwikkeling die daarna heeft plaatsgevonden. De (hoofd-) greenkeeper zal in de toekomst kunnen aantonen welke basisscholing hij heeft gehad, welke ervaring hij heeft opgedaan en op welke manier hij zijn kennis verder ontwikkelt en heeft ontwikkeld. Hij legt deze informatie vast in zijn portfolio en kan zijn ontwikkeling aantonen door diploma's, certificaten, getuigschriften, door bewijzen van deelname aan lezingen, themadagen, demonstratiedagen en bijscholingsdagen. Ook zijn werkervaring wordt in het portfolio aantoonbaar weergegeven.

Belangrijke rol voor brancheorganisaties en opleidingsinstituten

Wil de greenkeeper dit ideaal kunnen nastreven dan zullen brancheorganisaties en opleidingsinstituten hiervoor een aantal voorwaarden moeten scheppen:

- Zij zullen een heldere structuur moeten ontwikkelen voor het leven lang leren concept voor de greenkeepers.
- Zij bewaken de kwaliteit en actualiteit van de basis-greenkeeperopleidingen
- Zij zorgen dat verdere ontwikkeling aantoonbaar wordt
- Zij waarderen bij- en nascholingsactiviteiten
- Zij stimuleren bij- en nascholing door gelegenheid te bieden tot deelname en/of deze zelf te organiseren
- Zij stellen vast wanneer en hoe voor bepaalde onderdelen vrijstelling kan worden verleend op grond van eerdere (reguliere) groene opleidingen, scholing of werkervaring.

Het geschetste opleidingsmodel combineert ontwikkelingen in het groene onderwijs in Nederland met een aantal sterke punten van greenkeeperopleidingen in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië en Schotland. Als opleidingsinstituten denken wij met deze aanpak een nog betere bijdrage te kunnen leveren aan de kwaliteit van Greenkeeping in Nederland. Wij dagen NGA, NGF en NVG uit om de komende jaren met ons dit pad te plaveien voor de ideale greenkeepers van de toekomst.

Margo van den Oord is opleidingscoördinator HAS KennisTransfer in Den Bosch
Ernst Bos is docent en coördinator opleidingen sportveld- en golfbaanonderhoud bij IPC Groene Ruimte in Arnhem.